

ΕΤΟΣ Β'.

Ἀθῆναι, τῇ 13 Νοεμβρίου 1899.

ΑΡΙΘ. 20.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΡΟΪΔΟΥ
ΤΟ ΕΞΕΣΤΟΥ ΠΩΜΑ

Τὸ νὰ νυστάξῃ τις χωρὶς νὰ ἡμπορῇ νὰ κοιμηθῇ εἶναι βάσανος, τὴν ὁποίαν καλῶς γνωρίζουν κατὰ τὰ θερινὰ καύματα οἱ Ἀθηναῖοι. Ἀν δοκιμάσῃ ν' ἀναγνώσῃ, στερεῖται μετ' ὀλίγον τῆς ἱκανότητος νὰ κρατῇ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοικτούς, ἀλλ' εὐθὺς ἅμα σβύσῃ τὸ κηρίον, τὸν ἀναγκάζει νὰ τοὺς ἀνοίξῃ καὶ πάλιν ἡ ἀνικανότης νὰ κοιμηθῇ. Ἡ τοιαύτη μεταξὺ νυσταγμοῦ καὶ ἀϋπνίας πάλη καὶ τὰ ἀλλεπάλληλα ἀψήματα καὶ σβυσίματα τοῦ κηρίου παρατείνονται πολλάκις μέχρι τῆς πρωίας, ἢ τῆς ἐξαντλήσεως τῆς θήκης τῶν πυρείων. Οὐδεμίαν γνωρίζω κατάστασιν ὀδυνηροτέραν τῆς νυσταλέας ταύτης ἀγρυπνίας, ἂν τύχῃ μάλιστα νὰ ἐπιδεινώσῃ ταύτην δαγκάματα σκνιπῶν καὶ κωνώπων. Εἰς ταῦτα προστίθενται πολλάκις καὶ τὰ κέντρα τῆς συνειδήσεως, κατὰ τὰς τοιαύτας πρὸ πάντων ὥρας ἐλεγχούσης ἡμᾶς, δι' ὅσα ἔτυχε νὰ πράξωμεν κατὰ τὸ διάστημα τοῦ βίου μας ἀνόητα ἢ κακὰ ἔργα. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔκλινα νὰ ὑποθέσω ἰδιαιτέραν μου ψυχοπάθειαν, μέχρις οὗ ἔτυχε ν' ἀνεύρω εἰς τὴν «Φιλοσοφίαν τοῦ Ἀσυνειδήτου» τοῦ Ἑδ. Χάρτμαν ἀκριβῆ τοῦ ἱκανῶς, ὡς φαίνεται, συνήθους τούτου φαινομένου περιγραφὴν. Τὸ κυρίως χαρακτηρίζον τὴν ψυχικὴν ταύτην διάθεσιν εἶναι ὅτι βλέπομεν τὰ πράγματα ὡς διὰ μεγεθυντικοῦ φακοῦ, θεωροῦντες ἄξια νὰ ζυγισθῶσιν εἰς τὴν πλάστιγγα τῆς τελευταίας κρίσεως, παραπτώματα εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἤρκετο ὁ παπᾶς νὰ ἐπιβάλῃ ὡς ἐπιτίμιον εἰκοσι μετάνοιες καὶ τριήμερον ἀποχὴν ἀπὸ οἴνου καὶ ἐλαίου, ὡς ἐκανόνισε τὴν ἐξῆς ἰδικήν μου ἁμαρτίαν.

Ὁ ἥλιος ἐμεσουράνει κάθετος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἐνῷ ἀνηρχόμεν μετὰ ὁμηλίκου δωδεκαετοῦς συμμαθητοῦ μου τὸν ἀνήφορον, τὸν ἄγοντα εἰς γείτονα τῆς Ἑρμούπολεως ἐξοχὴν καλουμένην Πισκοπιό, ἢ σχολαστικῶς Ἐπισκοπεῖον. Ὡς πάντες γνωρίζουσι τὰ βουνὰ τῆς Σύρου εἶναι γυμνότερα τοῦ Ἀδάμ, τὸ χόρτον εἶναι τελείως ἀγνωστον καὶ ἡ βλάστησις περιορίζεται εἰς ψωριώσας τινὰς τὸ φθινόπωρον φρασκομηλέας καὶ ἡλιοκαεῖς κατὰ τὸ θέρος ἀκάνθας.

Εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων βημάτων προηγεῖτο ἡμῶν κατάξηρος κ' ἐκεῖνος ψωραλέος ὄνος, σύρων ἐπιπόνως βαρέλαν ὕδατος, τοποθετημένην ἐπὶ εἵδους διτροχῶν χειραμάξης ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν γραίας χωρικής. Τὸ πρόσωπον αὐτῆς δὲν ἐδλέπαμεν, ἀλλὰ

μόνην τὴν ῥάχιν, ἥτις τοσοῦτον εἶχε κυρτωθῇ ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἐτῶν καὶ τῶν μόχθων, ὥστε ἐσχημάτιζεν ὀρθὴν σχεδὸν μὲ τὰ σκέλη τῆς γωνίαν.

Τὸν ὄνον, τὴν βαρέλαν καὶ τὴν γραῖαν εἶχαμεν ἀκολουθήσει μηχανικῶς, ἀπὸ τὴν παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου βρύσιν μέχρι τῆς ἐγγιζούσης κορυφῆς αὐτοῦ, ἀσθμαίνοντες καὶ ἄφωνοι ἐκ τῆς ζέστης καὶ τοῦ καμάτου. Ὁ πυρακτωμένος κονιορτὸς ἔκαιεν ὡς θερμὴ στάκτη τὰς πτέρνας τῶν ποδῶν μας, ἐνῷ ἐτύφλωνε τοὺς ὀφθαλμοὺς μας τῶν λευκῶν βράχων ἢ ἀκτινοβολία. Παντὸς εἶδους μῦγαι ἐδόμβουν περὶ τὴν κεφαλὴν μας καὶ αἱ ἀκρίδες ἐπερίμεναν σχεδὸν νὰ τὰς πατήσωμεν, διὰ νὰ τιναχθῶσι δι' ἐνὸς πηδήματος εἰς μακρὰν ἀπόστασιν, ἀνοίγουσαι ὡς ῥιπίδιον τὰ κόκκινα ἢ γαλανὰ τῶν πτερά.

Ἡ γραῖα ἔσυρε πάντοτε τὸ καπίστρι, ὡς νὰ ἤθελε νὰ βοηθήσῃ τὴν ἐπίπονον πρόδασιν τοῦ ἀσθμαίνοντος ὑπόζυγιό της· οἱ κακῶς προσηρμοσμένοι τροχοὶ ἔτριζαν πενθίμως καὶ τὸ ἐπ' αὐτῶν βαρέλιον ἐξηκολούθει νὰ ταλαντεύεται πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ὡς μεθυσμένος βρακῆς.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ μεσημβρινὸς δαίμων μοῦ ἐνεφύσησεν ἰδέαν, ἥτις μ' ἔκαμε νὰ γελάσω.

—«Γιαννάχο, ἐψιθύρισα εἰς τὸ ὠτίον τοῦ συντρόφου μου, δεικνύων διὰ τοῦ δακτύλου τὸ ἐκ στουπίου πῶμα τῆς βαρέλας, «δὲν θὰ ἦτο νόστιμον ν' ἀνοίξωμεν τὴν βρύσιν ;»

Ἡ ἰδέα μου τόσον τοῦ ἤρεσε, ὥστε τὸν ἔκαμεν ἀμέσως νὰ λησμονήσῃ τὴν κούρασίν του· ἐπλησίασεν ἐπὶ τῆς ἄκρας τῶν ποδῶν εἰς τὸ βαρέλι, ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὕγρου σώματος, ἐστράφη τότε νὰ μὲ κυττάξῃ, ἐξέφραξε μετὰ ἐνθαρρυντικῶν νευμάτων τὴν ὀπὴν καὶ τὸ νερὸν ἐξεχύθη ὡς κρυστάλλινος κρουνὸς ἐπὶ τῆς κονιορτώδους ἀτραποῦ.

Περιττὸν νὰ εἶπω ὅτι εὐθὺς μετὰ τὸ πραξικόπημα εὐρέθη καὶ πάλιν πλησίον μου ὁ Γιανναχός, ἢ ὅτι οἱ τέσσαρες πόδες μας ἦσαν ἑτοιμοὶ εἰς φυγὴν. Κατεσκοπεύαμεν τὴν γραῖαν, ἥτις ὅμως δὲν ἐστράφη, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἦτο βαρύκοος ἢ δυστυχής.

Ἐφ' ὅσον ἐξηκολούθει ἡ χύσις, τὸ βῆμα τοῦ ὄνου ἀπέβαινε ταχύτερον· τὸ κενωθὲν βαρέλι ἀντὶ νὰ βαρυταλαντεύεται ὡς μεθυσμένος, ἐχώρευεν εὐθύμως κατὰ τὰς ἀνωμαλίας τῆς ὁδοῦ μεταξὺ τῶν δύο τροχῶν, οἵτινες ἀνακουφισθέντες κ' ἐκείνοι ἀπὸ τὸ ὑπερβολικὸν βάρος ἔπαυσαν νὰ τρίβωσιν ἀπαισίως. Μετ' ὀλίγον ἀντὶ νὰ σύρεται ὁ ὄνος ὑπὸ τῆς γραίας, ἤρχισε νὰ σύρῃ ἐκεῖνος τὴν γραῖαν. Τοῦτο

ἦτο τόσον ἀσύνηθες, ὥστε τὴν ἔκαμε νὰ ὑποπτεύσῃ ὅτι καὶ ἔκτακτον εἶχε συμβῆ. Ἐσταμάτησε, ἀφῆκε τὸ κάρον νὰ προχωρήσῃ ἐν τῇ δύο βήματα καὶ εἶδε τὴν ἀφρακτον τρύπαν, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέσταζαν αἱ τελευταῖαι ῥανίδες τοῦ τόσον ἐπιπόνως μετακομισθέντος ὕγρου. Τότε μόνον ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν καὶ μᾶς εἶδεν καὶ εἶδομεν καὶ ἡμεῖς τὸ πρόσωπόν της. Ὁμοιάζεν ἑκατοντοῦτις, κάτισχνος, ξηρὰ καὶ μαύρη ὡς μούμια τῆς Αἰγύπτου. Ἐπεριμέναμεν φωνάς, ὕβρεις, κατάρας ἢ καὶ πυροβολήματα. Οὐδὲ λέξιν ὅμως μᾶς εἶπεν ἀλλ' ἠρκέσθη νὰ στενάξῃ· ἀδύνατον ὅμως εἶναι νὰ λησμονήσω τὸ ἄφρωνον παράπονον τοῦ βλέμματός αὐτῆς, ὅταν ἐπέρασεν ἔμπροσθέν μας ἐπιστρέφουσα νὰ μεταγεμίσῃ τὸ βαρέλι της εἰς τὴν μακρὰν ἀπέχουσαν βρύσιν. Τὸν Γιαννακὸν ἔτυχε νὰ ἐπανίδω εἰς τὴν Αἰγύπτου μετὰ εἰκοσιν ὅλα ἔτη καὶ οὐδ' ἐκεῖνος τὸ εἶχε λησμονήσει.

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

I

Οὐρανὸς αἰθριος, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου ἐλεύκαζε διὰ τῶν ἀπειραριθμῶν αὐτοῦ ἀστέρων ὁ γαλαξίας, οὐρανὸς πλήρης μαγίας καὶ λαμπρότητος, βαθυκύανος ἐξετείνετο ὑπεράνω τῆς νήσου Νάξου, τῆς βασιλείας τῶν Κυκλάδων, τῆς ἀγαπητῆς τόσῳ εἰς τὸν Βάχον διὰ τὸν ἐξαίρετον αὐτῆς οἶνον, τῆς καὶ Διονυσίας παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καλουμένης.

Οὐρανὸς τοιοῦτος λαμπρὸς, μυστηριώδης ἐν τῷ μέσῳ τῆς σιγῆς τῆς νυκτός συναρπάζει τὸν θεατὴν καὶ βυθίζει τὴν διάνοιαν εἰς θεῖαν ἔκστασιν. Νομίζει τις ὅτι τὰ κύματα εἰς τὴν παραλίαν ἀνυψούμενα μετὰ χάριτος καὶ διαλυόμενα μετ' ὀλίγον ἐπὶ τῆς ἄμμου, μετὰ τὸν ρυθμικὸν τῶν φλοίσβων, οἱ ἀργυρόχρυσοι ἀστέρες τρέμοντες εἰς τὸ ἀχανὲς διάστημα, πέραν τὰ δάση, τὰ ὄρη, ἢ δροσερά ἀρωματώδης πνοὴ τοῦ ζεφύρου, ἢ φύσις ὁλόκληρος, διὰ μυρίων ἀρμονικῶν φωνῶν καὶ σιωπηλῶς κηρύττουσι τὴν ὑπαρξίν τοῦ πλάστου, τοῦ ἀγνώστου μυστηρίου τοῦ παντός.

Εἶναι μεσονύκτιον, ὦρα πένθιμος καὶ μελαγχολικὴ, ἀλλὰ καὶ τόσῳ προσφιλεῖς εἰς τοὺς ποιητὰς καὶ τοὺς ἐραστὰς. Ὡρα τῶν ὀνείρων καὶ τῶν ἀναμνήσεων, καθ' ἣν ἡ ζωὴ βυθίζεται εἰς τὸν γλυκὺν ὕπνον, ὅπως ἀναπαυθῇ καὶ ἀναλάβῃ νέας δυνάμεις διὰ τοὺς ἀναμένοντάς αὐτὴν μόχθους τῆς αὔριου. Ὡρα ἀναμνήσεων, καθ' ἣν βασιλεύει ἡ ἡδυπάθεια καὶ τὸ πνεῦμα, ὡς ὅλας πλησίςτις ὑπὸ οὐρίου ἀνέμου φερομένη, διασχίζει τὰ πελάγη τοῦ πνευμάτος εἴτε ἐν ὀνείρῳ, ἐνῷ τὸ σῶμα κατάνειται σχεδὸν ἀναίσθητον ὡς νεκρόν, εἴτε ἐν ἐγρηγόρσει ἐν μέσῳ πυρετοῦ ἢ ρέμβους.

Κατὰ τὴν ἀστροφεγγὴ ἐκείνην νύκτα, εἰς τὸν βαθὺν τῆς νήσου ὄρμον, οὐδεμίαν κίνησιν περατρεῖται καὶ μόνον ὀλίγα φῶτα, ἀντανακλώμενα ἐπὶ τῶν ὕδατων, μαρτυροῦσιν ὅτι ἐκεῖ ὑπάρχουσιν ἠγυροβόλημένα πλοῖα διακρινόμενα ὡς μελανοὶ ὄγκοι.

Ἦδη ἀνεπαίσθητος ἐξασθενεῖ καὶ σβύνει εἰς τὰ ὕψη τὸ φῶς τῶν ἀστέρων εἰς τὰς ἀργυρᾶς ἀκτῖνας τῆς πανσελήνου. Ἡ θάλασσα μεταβάλλεται εἰς ἀργυρᾶν στυλπὴν πλάκκ. Τὸ ἀργυροῦν φῶς φωτίζει τὸ ὑπερῷον

καὶ ὑψηλὸν φρούριον τῶν Ἐνετῶν, τὸ ἐγειρόμενον ἀπειλητικῶς ἐπὶ τοῦ ἀνωθεν τοῦ ὄρμου λόφου. ἐνῷ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ἐπιφαίνονται αἱ κορυφαὶ τῶν ὑψηλοτέρων τῆς πόλεως πύργων, καὶ τὸ πᾶν φαίνεται ζωογονούμενον ὑπὸ τὸ σεληνόφως.

Ἐντὸς τῆς πόλεως βασιλεύει βαθεῖα σιγή. Οἱ δρόμοι εἶναι ἔρημοι. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀντηχοῦν τῶν πετεινῶν τὰ λαλήματα, ἡ ὑλακὴ σκύλου ἢ καὶ σπάνιον βῆμα σπεύδοντος διαβάτου.

Εἰς τὴν κορυφὴν ἐνὸς τῶν ὑψηλοτέρων πύργων καίει φανὸς ὁμοῖος πρὸς ἀστέρα.

Ὁ καίον ἐκεῖ φανὸς δὲν χρησιμεύει πρὸς ἐπιδειξίν οὔτε πρὸς ὁδηγίαν πλανηθέντος θαλασσοπόρου μακρὰν τῆς νήσου.

Παρόμοιον φῶς ἦτο ὁ λύχνος ὁ ἐρωτικὸς τῆς Ἡροῦς, ὁ συνθηματικὸς λύχνος διὰ τὸν ἐραστὴν τῆς Λεάνδρον, τῶν δύο αὐτῶν ἡρώων τοῦ ἀρχαίου καὶ τρυφεροῦ ποιητοῦ τοῦ Μουσαίου.

Παρόμοιον φῶς ἀνέτελλε καὶ εἰς τὸν πύργον τῆς Μεδώρας τῆς ἀγάπητῆς τοῦ πειρατοῦ, τοῦ ἥρωος ἐτέρου μεγαλοφυοῦς ποιητοῦ τοῦ Βύρωνος.

Πόσαι ἄλλαι ἄγνωστοι ἡρώιδες δὲν ἦναψαν τοιοῦτους ἐρωτικούς φανούς;

Ὁ φανὸς λοιπόν, τὸν ὁποῖον καὶ ἐγὼ ἀνέφερον ἦτο ἐρωτικὸν ἄστρον, τὸ ὁποῖον ἐλάτρευον δύο ψυχὰι ἀρρήκτως συνδεδεμέναι. Ἐφώτιζε μᾶλλον τὴν καρδίαν ἢ τὰ ὄμματα καὶ ἐχάριζε τόσας ἐλπίδας, τόσην χαρὰν εἰς αὐτήν.

Ἐπὶ τῆς προσόψεως τοῦ πύργου πρὸς τὴν ὁδόν, ἐν ἐξ ὧν αὐτοῦ τῶν παραθύρων εἶναι ὀλάνοικτον, διὰ τοῦ ὁποίου εἰσδύουν αἱ ἀκτῖνες τῆς πανσελήνου.

Ἐπὶ τοῦ παραθύρου ἐκείνου ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν λευκὴ τις σκιά ἀναφαίνεται.

Ἰδοὺ τὴν πάλιν.

Τώρα σταματᾷ καὶ στηρίζει τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τοῦ παραθύρου καὶ φαίνεται ὅτι προσηλώνει τὰ βλέμματά της ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῆς ἐρήμου σεληνοφωτιστοῦ ὁδοῦ.

Ἡ λευκὴ ἐκείνη σκιά εἶναι γυνή.

Αἱ ἀκτῖνες τῆς πανσελήνου, αἱ ὁποῖαι τὴν λούουσιν, ἂν σὰς ἐδίδον τὴν εἰκόνα της, ἤθέλατε τὴν θαυμάσῃ διὰ τὴν ὠραιότητά της.

Κόμην ξανθὴν στέφει τὴν κεφαλὴν της κατερχομένη ἄφθογος ἐπὶ ἑκατέρω τῶν ὤμων της.

Εἶναι μὲ τὴν νυκτικὴν της περιβολήν, ἥτις ἀφίνει νὰ μαρμαίρῳσιν ὑπὸ τὸ σεληνόφως αἱ μέχρι ἀγκῶνων γυμναὶ χεῖρες της καὶ ὁ γυμνὸς λαιμὸς της.

Τὸ ἀνάστημά της κλίνει μᾶλλον πρὸς τὸ ὑψηλόν.

Αἱ γραμμαὶ τοῦ προσώπου της εἶναι Ἑλληνικώταται, ὡς αἱ γραμμαὶ τῆς Ἀφροδίτης τῆς Μήλου.

Αἰφνιδίως ἐνῷ ἤρεμος ἵστατο πλησίον τοῦ παραθύρου, ὡς ἀρτυνηθεῖσα, ἀποτόμως ἀφίνει αὐτό.

Μετ' ὀλίγον φωνὴ ἀργυρόχρους, φωνὴ ἀγγέλου, ἄσμα οὐράνιον, πλήρες τῆς ὑψίστου περιπαθείας πλήττει τὴν ἀπκλὴν αὐρὰν τῆς νυκτός, ἀλλ' ἄσμα σιγηλόν, μόλις ἀκούμενον. Ἡ πρῶθενικὴ ἐκείνη φωνὴ μὲ τοὺς ἤχους ἐρωτικῆς κιθάρης συνῶδεν τὸ ἄσμα της.

Τὸ ἄσμα ἐκεῖνο ἦτο ἀληθὲς παράπονον ψυχῆς διακαῶς ἐρώσεως.

Ἡ κόρη περαπονεῖτο διὰ τὴν μονότητά της, διότι δὲν ἔχει παρὰ τὸ πλευρόν της τὸν ἐκλεκτὸν τῆς καρδίας της, ἐνῷ ὁ χρόνος τρέχει ὁ πολῦτιμος ἐν τῷ μέσῳ ἀγωνίας.

Ἡ λευκὴ ἐκείνη σκιά, ἡ ὡς μάγος ὀπτασία ἀναφανομένη ἐπὶ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου εἶναι ἡ Ζαῖρα. Τὴν καλλονὴν της μακτικῶς θὰ ἐπεχείρουν νὰ περιγράψω,

Πᾶσα περιγραφή τῆς καλλονῆς εἶναι ἀνεπαρκής.

Ἦτο ἐξ ἐκείνων τῶν μορφῶν, τὰς ὁποίας ἀπαξ τις ἀτενίσας δὲν λησμονεῖ πλέον, διότι αἱ εἰκόνες τῶν χαράσσονται εἰς τὴν καρδίαν.

Ἡ Ζαίρα ἦτο ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀρχαῖον ἔμφυχον ἀγαλμα νόμφης ἢ Ναϊάδος τῆς γλυφίδος ἐνὸς Φειδίου.

Πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ πύργου τῆς Ζαίρας ἐκτείνεται εὐρύτατος κήπος, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀναδίδεται μεθυστικὸν ἄρωμα.

Ἐκεῖθεν ἀκούεται ἡ ἀκρὸν τονίζουσα τὰ ἔρωτικά της ἄσματα ὑπὸ τὰ πυκνὰ φυλλώματα τῶν ὑψικώμων δένδρων καὶ ὁ μελαγχολικὸς ἦχος τοῦ ρυακίου.

Εἰς τὸν κήπον αὐτὸν τὸν περιπεφραγμένον δι' ὑψηλῶν τοίχων, κατῆλθε τὴν ὥραν ἐκείνην τῆς νυκτός καὶ πλανᾶται εἰς τοὺς στενοὺς τοῦ διαδρόμου ἀφόβως, ὡς φάσμα, ἡ Ζαίρα, ὑπὸ τὰς σκιάς τῶν ὑψηλῶν κυπαρίσσω, ὅχι πλέγν λευκὴ σκιά, ἀλλὰ περιεκαλυμμένη μαῦρον φόρεμα.

Οὐδὲν τὴν φοβίζει. Τὴν ὁδηγεῖ ἐκεῖ αἰσθημα ἀνώτερον παντὸς φόβου.

Κάμει ὀλίγα βήματα καὶ σταματᾷ ἀκρωμένη.

Ἀκούει τώρα βήματα.

Δὲν ἀπατάται. Τῆς τὸ λέγει μία φωνὴ κρυφία. Εἶναι ἐκεῖνος!

Ἡ σκιά τοῦ προβάλλει ἀπὸ τῆς γωνίας ἐνὸς διαδρόμου τοῦ κήπου καὶ ἡ Ζαίρα ταχύνει τὸ βῆμα καὶ ρίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ.

Τὸ ἔσχα τῆς ἀηδόνος διεκόπη ἀποτόμως ἀνωθεν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ κρότου τοῦ φλογεροῦ αὐτῶν φιλήματος, τοῦ ἀνωτέρου ἔσχατος δύο ψυχῶν.

Ὁ φανὸς τοῦ πύργου τῆς Ζαίρας ἦδη ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τῆς χρυσῆς αὐγῆς σβύνει καὶ αὐτός, ὅπως καὶ ἡ λάμψις τῆς σελήνης καὶ οἱ ὀλίγοι ἀστέρες τ' οὐρανοῦ σβύνουν. Ἀρχεταὶ ὁ θόρυβος, ἡ κίνησις, ἡ τύρβη τῆς πόλεως.

Ὁ ἦχος τῶν κωδῶνων τῶν ἐκκλησιῶν ἀντηχεῖ μελαγχολικῶς, ἐγκαρδιῶνων οὐχ ἦτον τοὺς πιστοὺς.

Ὁ ἐργατικὸς κόσμος ἐγείρεται καὶ σπεύδει πρὸς τὸ ἔργον τοῦ, τὰς θλίψεις αὐτοῦ λησμονήσας ἐν τῷ ὕπνῳ καὶ τοῖς ὀνείροις.

Ἐγείρεται ὁ ἔρωτόληπτος μὲ ἓνα περισσύτερον στεναγμὸν καὶ ὁ πλούσιος μὲ περισσοτέραν ἀνίαν.

Ἐγείρεται καὶ ἡ ἀθῶα παρθένος καὶ τ' ἄσπιλα στήθη της ἐξογκοῦνται ὑπὸ εὐγενῶν ἀναπάλλσεων χαρᾶς καὶ ὑψώ-ει τὰς χεῖράς της καὶ τὰ βλέμματά της πλήρης κατανούσεως κ' εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν δημιουργόν.

Τὰ κύματα τῆς θαλάσσης χρυσίζονται καὶ αὐτὰ ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων καὶ ὁ κρότος αὐτῶν εἶναι χαρμόσυτος χαιρετισμὸς τοῦ φωτός, καθὼς τὰ ἄπειρα κελαδήματα τῶν πτηνῶν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀναγεννωμένης φύσεως.

Καὶ μόνον κοιμᾶται ἦδη ἡ Ζαίρα μὲ τὰ γλυκύτερα ὄνειρα. Κοιμᾶται μὲ τὴν γαλήνην τῆς εὐτυχίας διακεχυμένη ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ προσώπου της, ἐνῶ ἐπὶ τῶν χειλέων της πλανᾶται γλυκὺ ἀόριστον μεῖδιμα.

II

Ἡ Νάξος ἦτο καὶ αὕτη κατεληγμένη, ὅπως αἱ πλείσται τοῦ Αἰγαίου καὶ τοῦ Ἰονίου πελάγους νῆσοι, ὑπὸ τῶν Φράγκων. Οἱ κατακτηταὶ τῆς ἡγεῖραν ἐπὶ τοῦ ἄνω τῆς πόλεως λόφου ἰσχυρώτατον φρούριον σωζόμενον μέχρι σήμερον.

Πολλοὶ τότε τῶν αὐτοχθόνων κατοίκων, μὴ ὑποκύ-

πτοντες εἰς τὸν Φραγκικὸν ζυγόν, ἄφινον τὴν πατρίδα των καὶ ἐπεδίδοντο εἰς τὴν πειρατίαν, πνέοντες ἐκδίκησιν κατὰ τῶν κυριάρχων Φράγκων καὶ κηρύσσοντες αἰῶνιον κατ' αὐτῶν πόλεμον.

Ἡ πειρατία τότε ἐβασίλευεν, ἀφοῦ καὶ αὐτοὶ οἱ Φράγκοι δὲν ἦσαν σχεδὸν ἄλλο ἢ πειραταί.

Ἦσαν λοιπὸν πολλοὶ πατριῶται ἐναντίον τῶν κατακτητῶν των, ἀλλ' ἦσαν καὶ πολλοὶ οἱ ὁποῖοι μὲ τοὺς Φράγκους φιλικώτατα διακείμενοι, οἱ ὁποῖοι πολλάκις κατὰ τασσόμενοι εἰς τοὺς στρατοὺς των ἀνεδεικνύοντο διὰ τῆς ἱκανότητος καὶ τῶν ἀνδραγαθημάτων των καὶ περιεβάλλοντο μὲ μεγάλα ὑπ' αὐτῶν ἀξιώματα.

Ἡ Ζαίρα ἦτο Ἑλληνὶς κόρη Ἑλλήνων, ἀλλ' ἀξιωματικοῦ ὑπηρετοῦντος ἐν τῷ Φραγκικῷ στρατῷ, ἀνήκοντος εἰς μίαν τῶν ἐκλεκτοτέρων οἰκογενειῶν τῆς νήσου καὶ τιμωμένου μεταξὺ τῶν Φράγκων ἱπποτῶν.

Ἡ παρούσα ἡμῶν ἱστορία ἀναφέρεται εἰς αἰῶνα πολὺ μακρὸν ἡμῶν, εἰς τὴν δεκάτην τρίτην ἑκατονταετηρίδα, ὅτε ἡ Νάξος ἐκυριαρχεῖτο εἰσέτι ὑπὸ τῶν Σανούτων.

Ὁ δούξ τῆς νήσου ἐν μιᾷ ἑορτῇ, ὅτε ἡ Ζαίρα ἤριθ-μει εἴκοσι Μαῖους, προσέκρυξεν ἀγῶνας ἱππικούς, τοὺς ὁποῖους δὲν ἀναφέρει μὲν ἡ ἱστορία, καθὼς καὶ πολλοὺς ἄλλους ὁμοίους αὐτῶν ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ διὰ τὴν διήγησιν ὅμως ἡμῶν οἱ ἀγῶνες οὗτοι ἔχουν μεγάλην σπουδαιότητα, διότι δι' αὐτῶν ἀνοίγεται ἡ τύχη τῆς ἡρωίδος μας, ὡς θὰ ἴδῃ ὁ ἀναγνώστης κατωτέρω.

Οἱ προρρηθέντες μικροὶ οὗτοι ἀγῶνες ὅσῳ καὶ ἂν ἦσαν περιορισμένοι εἶχον κάποιαν μεγαλοπρέπειαν, διότι ἐτελοῦντο ὀλίγα ἔτη ἀργότερον τῶν λαμπρῶν ἀγῶνων, τοὺς ὁποῖους προσέκρυξεν ὁ Φίλιππος ὁ Σαβασιδικὸς καὶ οἱ ὁποῖοι ὠνομάσθησαν Ἰσθμια.

Τὰ Ἰσθμια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διήρκεσαν εἴκοσιν ὅλας ἡμέρας. Εἰς τοὺς ἀγῶνας ἐκείνους εἶχον προσέλθει περίπου χίλιοι ἱππῶται, πᾶν ὅ,τι εἶχεν ἐκλεκτὸν ἡ τότε Φραγκοκρατία, ἱππῶτας, κόμητας, βυρῶνους, δουκας, πρίγκηπας, δὲν ἔλειψαν δέκα ἢ ἑλληνας.

Τοὺς μεγάλους τούτους ἀγῶνας ἀνεφέρομεν ἀπλῶς διὰ νὰ δικαιολογηθῶμεν, λέγοντες ὅτι καὶ οἱ ἐν Νάξῳ μικροὶ ἀγῶνες, τοὺς ὁποῖους ἔχομεν ὑπ' ὄψιν, εἶχον κάποιαν μεγαλοπρέπειαν, διότι ἐν αὐτοῖς παρευρίσκοντο ὡς δικασταὶ πολλοὶ τῶν Ἰσθμίων ἐνδοξοὶ ἀγωνισταί, γέροντες ἦδη, εὐφροσύνως ἀναμνησκόμενοι τῶν λαμπρῶν αὐτῶν ἡμερῶν.

Εἰς τοὺς μικροὺς ἀγῶνας τῆς Νάξου δὲν ἔλειψαν νὰ προσέλθωσι πολλοὶ ξένοι ἱππῶται τῶν ἄλλων νήσων καὶ πόλεων τῶν ὑπὸ τὴν Φραγκικὴν κυριαρχίαν.

Παρίστατο τότε εἰς τοὺς ἀγῶνας τούτους καὶ ἡ Ζαίρα, ἀγνή παρθένος, προσωποποίησις τῆς ἀθωότητος, μεταξὺ τόσων ἄλλων ἄθρων ὑπάρξεων, τῶν ὁποίων πολλὰ μετ' ἀγωνίας παρηκολούθουν αὐτοὺς, μὲ τὴν καρδίαν σφοδρῶς πάλλουςαν διὰ τὴν τύχην προσφιλῶν ἀγωνιστῶν καὶ τὰ χεῖλη σαλευόμενα, ὡς ἀπαγγέλλοντα μυστικὰς προσευχὰς ὑπὲρ αὐτῶν.

Ἡ κόρη τοῦ δουκὸς ἔμελλε ν' ἀπονεύμῃ τὸ γέρας τῶν ἀγῶνων, πολυτελῆ στέφανον, εἰς τὸν εὐτυχῇ νικητὴν.

Ὁ στέφανος ἐκεῖνος ἔμελλε νὰ συγκινήσῃ τὴν Ζαίραν καὶ νὰ τὴν κάμῃ νὰ αἰσθανθῇ τὸ πῦρ τοῦ ἔρωτος φλογίζον τὰ ἀγνά της στήθη, τὸ αἰσθημα τῆς ἀγάπης τὸ κυριεῦον ἐξ ὀλοκλήρου τὰς σκέψεις ἡμῶν.

Δύο μόνον ἡμέρας διήρκεσαν οἱ ἀγῶνες.

Ἡ πρώτη ἡμέρα διέρρευσε φαιδρὰ ἐν συρροῇ ὄλων τῶν κατοίκων, ἐν μέσῳ λαμπρότητος, χαρᾶς καὶ γελώ-

των, ἐπευφημιῶν καὶ χειροκροτημάτων, καθὼς καὶ πολλῶν κωμικῶν ἐπεισοδίων.

Τὰ κοσμήματα, οἱ στολισμοί, ἡ ἐπίδειξις, ὅλ' ἡ Φραγκικὴ πολυτέλεια ἀνέτειλεν ἐκθαμβοῦσα ἐπὶ τῶν περιβολῶν τῶν εὐσταλῶν ἵπποτων, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἦσαν ἀπὸ τοὺς παρakoλουθήσαντας ἐπισήμους ἐπιδρομεῖς ἐκ τῆς Δύσεως κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τότε ἐν Ἀνατολῇ ἀνωμαλίαν, ὡς τὸν μέγαν πολέμαρχον Βεγγάσιον, τὸν Ἐντέντσαν καὶ ἄλλους παρομοίους.

Ἡ πρώτη ἡμέρα τῶν ἀγώνων ἦτο, οὕτως εἰπεῖν, διωλιστήριο τῶν ἀγωνιστῶν, παρασκευάσασα τὴν λαμπρότητα καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐπομένης.

Ἀλλ' ὡς ἡ ἐπομένη ὑπῆρξεν οὕτως λαμπρά, παρουσιάχουσα τὸ ἄνθος τῶν ἀγωνιστῶν, τοὺς νικητὰς τῆς χθές.

Ἐκ τῶν ἑκατὸν ἀγωνιστῶν εἴκοσι μόλις τὴν δευτέραν ἡμέραν ἐμελλον νὰ διαμυσηθῇσιν τὸ γέρας. Ἦσαν οὗτοι εὐσταλεῖς καὶ οἱ ἐμπειρότεροι. Ἦσαν ὅλοι σχεδὸν νέοι ἐκτὸς δύο μεσηλίων ἱεροῖς ἵπποτων.

Ὁ χρυσοῦς καὶ ὁ ἄργυρος καὶ οἱ πολυτίμοι λίθοι καὶ χίλια χρώματα ἔλαμπον εἰς τὰς περιβολὰς τῶν ἵπποτων, εἰς τὰ κράνη των, τὰ ὅπλα των, τοὺς θώρακας των καὶ εἰς τὰ σάγματα τῶν ὡραίων καὶ εὐγενῶν ἵππων των.

Μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς δευτέρας ταύτης ἡμέρας εἶχον ὑποχωρήσει δέκα τῶν ἀγωνιστῶν ἡττηθέντες. Μετὰ μεσημβρίαν, ὅτε ἀνενοῦτο πάλιν ὁ ἀγὼν, αἰφνης εἰς τὸ πεδῖον τῶν ἀγώνων εἰσέρχεται νεὸς ἀγωνιστής, ἀγνωστος, προσωπιδοφόρος.

Ὁ ἀγνωστος οὗτος ἱππότης ἦτο πλήρης κόνεως, σχεδὸν λευκὸς καὶ ἦτο δῆλον ὅτι εἶχε διανύσει μακράν ὁδόν. Ὁ ἵππος του, ξανθοῦ χρώματος, μέτριος καὶ νευρώδης, ἦτο περίρρυτος ἰδρώτος, ἀλλὰ δὲν ἐφαίνοτο καὶ διόλου ἐξηντλημένος, ἔβαινεν ὑπερῆφάνως καὶ τὸ χρυσίζον αὐτοῦ ξανθὸν δέρμα ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου καὶ τὸ ἀφροστεφές αὐτοῦ στόμα τὸν ἀπέδιδε θυμοειδῆ.

Ὁ προσωπιδοφόρος ἀγωνιστής ἦτο ἀπλούστατα ἐνδεδυμένος, ὡς ἱππότης σταυροφόρος. Τὸ ὅλον αὐτοῦ τοῦ πενιχοῦ ἱππότου ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὴν λαμπρότητα τῶν ἄλλων ἀγωνιστῶν. Τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην εἰσοδὸν ἐν τῷ σταδίῳ ἔχαιρέτησαν θορυβῶδεις καὶ χλευαστικοὶ γέλωτες ἐκ μέρους τοῦ πλήθους τῶν θεατῶν. Ἀλλὰ δὲν διήρκεσε καὶ πολὺ ὁ θόρυβος καὶ τὸ σκῶμμα,

τὸ εὐγενές παράστημα τοῦ προσωπιδοφόρου, τὸ εὐρὺ στῆθος του, ἡ χάρις μετὰ τῆς ὁποίας ἵππενεν, ἤρκεσαν νὰ κατευνάσωσι τὰ σκῶμματα καὶ ὅχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ νὰ προσελκύσωσι τὴν συμπάθειαν καὶ τὸν θαυμασμόν πολλῶν.

Ἐξεπλάγησαν καὶ ἐφάνησαν ἐκ τῆς παρουσίας του καὶ πῶς δυσχερῆσθαι καὶ οἱ ἀγωνισταί, ἀλλ' ἡ εὐγένειά των, καθὼς καὶ ἡ συμπεριφορὰ ἡ κομικὰ τοῦ ἱππότου ἐκείνου τοὺς ὑπερέχον νὰ μὴ τὸν περιφρονήσωσιν.

Ὁ ἀλλόκοτος αὐτὸς ἀγωνιστής ἐζήτησε παρὰ τοῦ πλησιέστερου τοῦ τῶν ἀγωνιστῶν μετ' εὐγενείας ἂν ἐδέχτο νὰ συναγωνισθῶσι, μετὰ μεγάλης του δὲ χαρᾶς εἶδεν ὅτι ἡ παράκλησίς του ἐγένετο δεκτὴ καὶ ὡσεὶ βιαζόμενος τὸν προεκάλεσεν ἀμέσως καὶ ὁ ἀγὼν ἤρχισεν.

Ἐκ τῶν πρώτων αὐτοῦ κινήσεων κατεδείκνεν ὁ ἀγνωστος ἱππότης, ὅτι ἐγνώριζεν ἄριστα τοὺς κανόνας τῆς μονομαχίας καὶ τὴν χρῆσιν τῆς λόγχης. Ἡ πάλιν ὑπῆρξε ταχεῖα καὶ κατεχειροκροτήθη ὡς νικητὴς ὁ προσωπιδοφόρος μας.

Ἡ ἡμέρα ἤδη ἐκλινε πρὸς τὴν δύσιν της. Λευκαὶ νεφέλαι ἐχρυσίζοντο ὑπὸ τῶν τελευταίων ἀκτίνων τοῦ Φοίβου, ὡς ἂν νὰ ἤθελον καὶ αὐταὶ νὰ στέψωσι τὴν νί-

κην. Ἀπὸ τοῦ πεδίου τοῦ ἀγῶνος ἦσαν τρεῖς μόνον ἀγωνισταί, δύο λαμπροὶ ἱππῶται καὶ ὁ ἀγνωστος προσωπιδοφόρος. Καὶ οἱ τρεῖς ἦσαν περίρρυτοι ἐξ ἰδρώτος, καὶ οἱ ἵπποι των ἥσθμαινον μὲ ἐρυθροὺς τοὺς ῥώθωνας.

Ὁ ἄσσημος ἱππότης, ὡς πάντοτε ἀνυπόμονος προσβάλλει καὶ τοὺς δύο του ἀντιπάλους τὸν ἕναν μετὰ τὸν ἄλλον.

Κατὰ τὴν ἀνίσον ταύτην πάλιν ὁ προσωπιδοφόρος ὑπερέβαλε πᾶσαν προσδοκίαν. Ἦτο προσηλωμένος τόσῳ στερεῶς ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου καὶ διέφευγε μετὰ θαυμαστῆς ἐπιδεξιότητος τὰς προσβολὰς τῶν ἀντιπάλων του. Ἐνόμιζε τις, ὅτι μία ψυχὴ καὶ εἰς νοὺς ἐδέσποζον τῶν δύο ἐκείνων ἐμφύγων ὄντων, τοῦ ἵππου καὶ τοῦ ἀναβάτου.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀγωνιστῶν ἐσπινθηροβόλουν καὶ ἔτριζον οἱ σιδηρόφρακτοι των θώρακες καὶ αἱ περίχρυσοι ἀσπίδες των.

Ὁ εἰς τῶν ἀντιπάλων τοῦ ἀγνώστου ὑποχωρεῖ καὶ γενναιοφρόνως ἀναμένει νὰ μετρηθῇ μόνος πρὸς αὐτόν. Ἀλλὰ ἡ στιγμή δὲν ἤργησε νὰ ἔλθῃ καὶ δι' ἐκείνον. Ὁ ἀγνωστος εἰς μίαν σύγκρουσιν μετὰ τοῦ ἀντιπάλου του τὸν εἶχεν ἀνατρέψει, ἐνῶ τὸ πλῆθος τῶν θεατῶν ἐπευφήμει ἐνθουσιωδῶς τὸν μυστηριώδη αὐτὸν ξένον.

Δὲν μένουν παρὰ δύο ἀγωνισταί.

Μετὰ μικρὰν ἀνάπαυλιν ἀρχίζει καὶ πάλιν ὁ ἀγὼν.

Εἶναι καὶ οἱ δύο ἴσοι κατὰ τὴν ἐπιδεξιότητα καὶ τὴν τέχνην. Ἡ πάλιν των εἶναι μακρά, ἀτελεύτητος.

Θρυλύνται αἱ λόγχαι καὶ τῶν δύο καὶ ἀναλαμβάνουν νέας,

Ὁ λαμπρὸς ἱππότης φαίνεται λίαν ἐξηντλημένος, ἐνῶ τὸν ἀντικείμενον ὁ ἀγνωστος εἶναι ἀκόμη ἀκμαῖος. Τὴν νικηὴν πλέον δὲν ἀμφισβητεῖ ἡ τέχνη, ἀλλ' ἡ ἀντοχὴ τῶν ἀγωνιστῶν.

Εἰς μίαν στιγμήν, εἰς μίαν κίνησιν ὁ λαμπρὸς ἱππότης εὗρεθι ἀσπλος ἀνευ λόγχης καὶ ὁ ἀγνωστος ἀνακηρύσσεται τέλος νικητής.

Τὸ πλῆθος χειροκροτεῖ φρενητωδῶς καὶ ὁ νικητὴς δέχεται ταπεινῶς τὸν περιφανῆ στέφανον ἐκ τῶν χειρῶν τῆς ὡραίας ἡγεμονίδος καὶ φεύγει μετὰ τοῦτο χαίρει-ζων τοὺς πάντας. Φεύγει καλπάζων διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, δι' ἧς ἀφίχθη, χωρὶς ὑπ' οὐδενὸς ν' ἀναγνωρισθῇ, ἐνῶ εἰς τὸ ἐνθουσιῶν πλῆθος μύριαι διαδόσεις περὶ αὐτοῦ ἐκυκλοφοροῦν.

Ὀλίγον χρόνον ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης γεννᾶται ὁ ἔρως τῆς Ζαΐρας. Ἐκτοτε ἡσθάνθη τὸν παλμὸν της ἀλλοῖον, τὸ ὡραῖον αὐτῆς στῆθος ἀπὸ τότε, τὸ ἐγκλείον τὴν ἀθωότητα καὶ τὴν χαράν, ἀπὸ τότε ἤρχισε νὰ στενάζῃ βαθέως καὶ νὰ φλέγεται ὑπὸ παθῶν ἀγνώστων. Ἀπὸ τότε ἡ Ζαΐρα ἤρχισε νὰ καταλαμβάνηται ὑπὸ ἀγρυπνίας, ἀγνώστου φόβου καὶ τέλος νὰ ἔχῃ τὴν φροντίδα καθ' ἐσπέραν ν' ἀνάπῃ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὕψι-λου πύργου της τὸν συνθηματικὸν τοῦ ἔρωτός της φανόν, διὰ τὸν ὁποῖον ἐγράψαμεν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς διηγήσεώς μας, ὡς ἐνθυμεῖται ὁ ἀναγνώστης.

Ἀλλὰ ποῖος ἦτο ὁ ἐκλεκτὸς τῆς καρδίας της; Ποῖος ἠδυνήθη νὰ προσελκύσῃ τὸν ἀγγελοῦ ἐκείνον καὶ νὰ κατακτήσῃ τὴν παρθενικὴν της ψυχὴν, τὴν λευκὴν ὡς χιόνα; Ἐν μόνον γνωρίζομεν.

Τὸ γέρας τῶν σημειωθέντων ἀνωτέρω ἀγώνων, ὁ πολυτελής στέφανος τῆς νίκης, ὁ στέψας τὸν μυστηριώδη ἱππότην, εἶναι τὸ πολυτιμώτερον κειμήλιον τῆς Ζαΐρας. Εἶναι τὸ ἱερὸν αὐτῆς φυλακτόν, τὸ ὁποῖον δὲν ἤθελεν ἀντλλάξῃ μὲ τοὺς θησαυροὺς ὅλου τοῦ κόσμου.

(ἀκολουθεῖ)